

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติ - ธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษา ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการศึกษาวิจัย
6. อภิปรายผล

Rajabhat Mahasarakham University

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมและรายด้าน

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการในโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมและรายด้าน

2. สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด หนองคาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน คุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตของการวิจัย

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2545 จาก 15 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 232 รูป/คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ ขอบข่ายมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้าน กระบวนการของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร และการจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2545 รวม จำนวน 55 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2545 จำนวน 54 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 จัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน ราชภัฏมหาสารคามไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย เพื่อขอความร่วมมือเก็บ รวบรวมข้อมูลการวิจัยจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย จำนวน 15 โรงเรียน

4.2 นำแบบสอบถามไปส่งให้ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย และเดินทางไปปรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองทุกโรงเรียน

4.3 นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบคำถามทุกฉบับแล้วให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.4 นำแบบสอบถามไปดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังต่อไปนี้

5.1 วิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการในโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมและรายด้าน โดยใช้วิธีทดสอบค่า t- test (Independent Samples)

6. สรุปผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาวิจัยการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น

รายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชนตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ด้านการบริหารและการจัดการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ 3 อันดับแรก ดังนี้ โรงเรียนมีปรัชญา และนโยบายการบริหารงานที่ชัดเจน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียนชัดเจนตามลำดับ ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียนชัดเจน โรงเรียนมีปรัชญาและนโยบายการบริหารงานที่ชัดเจน มีมาตรฐานการปฏิบัติงานตามนโยบายของกรมการศาสนา และมีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้อง และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ ดังนี้ มีการนำข้อมูลสารสนเทศมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนทุกครั้ง และจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันสามารถนำไปใช้ในการบริหารและการจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามลำดับ

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีระบบการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดปราศจากอบายมุข และสิ่งเสพติด มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้านพระพุทธศาสนาอย่างเหมาะสม และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ดังนี้ มีการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในโรงเรียนอย่างเหมาะสม ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ 3 อันดับแรก ดังนี้ มีระบบการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดปราศจากอบายมุขและ สิ่งเสพติด มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และมีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้านพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ มีการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างจริงจัง

ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการจัดครูเข้าสอนตรงตามความรู้ ความสามารถและความถนัด ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้

ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างถูกต้อง และส่งเสริมให้ กําลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการจัดครูเข้าสอนตรงตามความรู้ ความสามารถ และความถนัด ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรอื่นได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างถูกต้อง ส่งเสริมให้ครูบุคลากร นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ มีวิธีการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนที่หลากหลาย และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรจัดงานทำวิจัย เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ดังนี้ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ มาใช้บริการความรู้ ข่าวสารต่าง ๆ อยู่เสมอผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนในการร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาอย่างเหมาะสม และผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางมาตรการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อความปลอดภัยจากสิ่งเสพติด อบายมุข อาชญากรรมอย่างชัดเจน และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างแท้จริง ผู้ปกครองชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินคุณภาพ การจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดการศึกษา อย่างจริงจัง ตามลำดับ ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารและครูผู้สอนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนในการร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาอย่างเหมาะสม โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางมาตรการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อให้ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด อบายมุข และอาชญากรรมอย่างชัดเจน และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างจริงจังและ

ต่อเนื่อง ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อย่างสม่ำเสมอ และชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

7. อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย มีประเด็นที่น่าสนใจควรมานอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้แก่ ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครู และบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เข้มเพชร กำหอม (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการของบุคลากรตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของคำปุ่น ภูเงิน (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าโดยภาพรวม ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสถานภาพพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่น ดังนี้ ด้านการบริหารและการจัดการ ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่น ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นตรงกันและอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่นตามลำดับ ได้แก่ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และ ด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ได้ร่วมกันดำเนินการบริหารและการจัดการสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหาร ได้อย่างทั่วถึงจนสามารถพัฒนาองค์กรให้ไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และสนองตอบกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพโดยโรงเรียนจะต้องมีกระบวนการบริหารและการจัดการที่มุ่งให้เกิดความสามัคคีระหว่างหน่วยงาน เร่งพัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ และประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการวางแผน ตรวจสอบ ติดตามผลการจัดการศึกษา รวมทั้งการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา ให้ครอบคลุม และเมื่อโรงเรียนมีการพัฒนาการบริหารและการจัดการที่ดีแล้ว ก็สามารถสนองตอบความต้องการของสังคม ท้องถิ่น และบรรลುವัตถุประสงค์ตามนโยบายของการปฏิรูปการศึกษาของชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน พิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า

ด้านการบริหารและการจัดการ คือการบริหารและการจัดการอย่างมีระบบ แบบแผน และมีนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งผู้บริหาร และครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Abernathy (CD-ROM : 1992) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่แสดงผลของโรงเรียน ในปี ค.ศ. 1992 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของระบบบริหารการศึกษาของโรงเรียนทั้งระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของเดชชัย ดวงแสง (2541 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ เฉพาะกรณีโรงเรียนไตรมิตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนพบว่า การบริหารและการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของครรชิต ฤทธิมนตรี (2541 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารกับความสำเร็จของการจัดการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นขนาดใหญ่ที่ได้รับรางวัลพระราชทานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมสามัญศึกษา พบว่า พฤติกรรมด้านการบริหารและการจัดการทั่วไปของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ด้านการบริหารและการจัดการ จัดเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเพราะเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารส่วนมากจะนำไปใช้ในการบริหารองค์กรซึ่งจะสำเร็จหรือบรรลุลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารเป็นสำคัญ เมื่อผู้บริหาร

มีความตื่นตัวและเอาใจใส่ในการบริหารการจัดการ โรงเรียนอยู่อย่างสม่ำเสมอ ย่อมทำให้การบริหารและการจัดการมีคุณภาพ และส่งผลในเชิงบวกต่อองค์กรอยู่ในระดับสูง ส่วนครูผู้สอนแม้จะมีความคิดเห็น ในด้านนี้ไม่เท่ากับผู้บริหารแต่ก็อยู่ในระดับมากเช่นกันจึงเป็นปัจจัยชี้ให้เห็นว่าครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารและการจัดการเป็นอย่างดี ทั้งยังให้ความร่วมมือในการบริหาร และการจัดการของผู้บริหารด้วยความเต็มใจ ดังนั้น ผลการวิจัยด้านการบริหารและการจัดการจึงอยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนให้มีประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างมีจุดหมาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีระบบตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวาทัญญู ภูษาดา (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรโดยส่วนรวม หัวหน้าหมวดวิชา และบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่ เห็นว่า กระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sullivan (1998 : 25-32) ที่ทำการศึกษาวิธีการจัดการศึกษา เฉพาะกรณีโรงเรียนแมชซาซุเซต สหรัฐอเมริกา พบว่า การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมส่งผลต่อความสำเร็จและผลสัมฤทธิ์ของการศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระครูสิริวิชัยรัช (มุลตรี กิ่งชูย)(2544 :บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย พบว่า อยู่ในระดับมาก และงาน วิจัยของพระชิน นิวงษา (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความตื่นตัวในภาระหน้าที่ทั้งในด้านการปรับปรุง หลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่น มีการจัดทำแผนการสอนที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้รวมไปถึงการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ ซึ่งน่าจะส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในอนาคตได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผลการวิจัยในด้านนี้ จึงสะท้อนให้เห็นแนวคิดของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ชัดเจน

ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร จัดเป็นกระบวนการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของครู ผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มากขึ้น นอกจากนั้นยังเป็นกระบวนการเพิ่มขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chester (1996 : 288) ที่ศึกษาการบริหารวิชาการโดยสอบถามผู้บริหารการศึกษาในสหรัฐอเมริกา จำนวน 708 คน พบว่าพฤติกรรมที่ทำให้การบริหารวิชาการศึกษามีสมรรถภาพสูง เนื่องจากการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี รวมทั้งให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดอบรมสัทธิวิธีสอนเพื่อให้ครูคุ้นเคยกับการสอนประเภทต่าง ๆ โดยการจัดอภิปรายการปรับปรุง การเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธศาสตร์ โยระพล (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการพัฒนาของบุคลากรครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน มีความต้องการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมากทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการประชุม ด้านการนิเทศ ภายใน ด้านการฝึกอบรม และด้านการศึกษาต่อ รวมทั้งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรชัย บัวภาเรือง (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพ และปัญหาการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่าด้านความต้องการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญของกระบวนการด้านการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรเพราะถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน สาเหตุที่เป็นเช่นนั้น น่าจะเป็นเพราะว่าแต่เดิมโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประสบปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ผู้บริหารจึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร โดยมีแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการเรียนการสอน มีการนิเทศงานติดตามประเมินผล อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับครูผู้สอนที่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันกับผู้บริหาร ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากครูผู้สอน ต่างเห็นว่าคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของตน ยังมีเทคนิคที่จะต้องพัฒนา และปรับปรุงอยู่หลายประการ จึงมีความต้องการที่จะให้ผู้บริหารดำเนินการพัฒนาบุคลากรที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มศักยภาพของครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น นอกจากนั้นยังเป็นกระบวนการเพิ่มขวัญ และกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเหล่านั้นสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้ดีขึ้น

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ โดยผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสาคร จันทะเลศ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 พบว่า การบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของจุมพล กิ่งโสม (2543 : 15) ที่กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชนว่าต้องจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนแล้วโรงเรียน จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนในด้านต่าง ๆ ทั้งคนและทรัพยากร ส่วนชุมชนก็จะได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อกันทั้งสองฝ่าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Toy (1983 : 1951-A) ที่ศึกษาการพัฒนาแผนการสร้างความสัมพันธ์ให้กับชุมชนในโรงเรียน พบว่า ควรจะมีการพัฒนาทางด้านนโยบาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีการวิจัย และปรับปรุงเป้าหมายให้ชัดเจน สร้างความสัมพันธ์ทั้งภายใน และภายนอกชุมชน โดยวิธีจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี เพื่อก่อให้เกิดความไว้วางใจ กระจือหรือร้อนในการทำงาน รวมทั้งมีการประเมินผลการทำงาน และการประเมินคุณภาพการศึกษารูปธรรมชัดเจน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเข้าใจในวิธีการทำงานร่วมกันของบุคคลต่าง ๆ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ภาครัฐ และเอกชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการวางแผนจัดการศึกษา ร่วมประสานความสัมพันธ์ในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ให้ความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่โรงเรียน เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ลุล่วงไปด้วยดี

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ พระมหาจำเริญ ปะการะโพธิ์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นพระภิกษุ ครูผู้สอนที่เป็นฆราวาส ในการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน

ไม่แตกต่างกัน รวมทั้งงานวิจัยของชาญวิทย์ แสงงาม (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนสาขาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร พบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน

สาเหตุที่ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ไม่แตกต่างกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีระเบียบและแนวปฏิบัติในการบริหารและการจัดการในองค์กรเหมือนกันทั่วประเทศ เพื่อสนองตอบนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวมทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความ คิดเห็นว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้าน กระบวนการนั้น ทุกตัวบ่งชี้มีความเกี่ยวข้องเชื่อมประสานครอบคลุมปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านกระบวนการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารและการจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ซึ่งล้วนมีความสำคัญที่จะก่อให้เกิดผลดีแก่การพัฒนาคุณภาพ การศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารสามารถนิยามกระบวนการดังกล่าว ไปกำหนดนโยบายการพัฒนา สถานศึกษาหรือพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู และกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการโรงเรียน ส่วนครูผู้สอนก็สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายใต้ระบบการบริหารและการจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารได้ นอกจากนี้ ครูผู้สอน ยังได้รับประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ พัฒนาการเรียนการสอนทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนของครูประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน

อนึ่ง แม้โดยภาพรวมของความคิดเห็นทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนจะไม่แตกต่างกัน ก็จริง แต่ในความไม่แตกต่างกันก็มีระดับความคิดเห็นที่ไม่เท่ากัน กล่าวคือ ผู้บริหารมีความ คิดเห็นในด้านการบริหารและการจัดการอยู่ในระดับสูงกว่าทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมี ความคิดเห็นว่า การบริหารและการจัดการเป็นภาระหน้าที่โดยตรง ซึ่งจะต้องดำเนินการให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการบริหารการจัดการองค์กร ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นในด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงกว่าทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า โดยภาระหน้าที่แล้ว ครู ผู้สอนมีความจำเป็นต้องมุ่งหวังความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ เพราะหัวใจ ของความเป็นครูก็คือ การจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ และมีคุณธรรม ทำให้

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงเป็นอันดับแรก

ส่วนด้านที่ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นตรงกันและอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่นเรียงตามลำดับจากสูงไปหาค่า 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน แสดงให้เห็นว่า โดยภาระหน้าที่ของผู้บริหารอาจเห็นว่ามีผลสำคัญรองลงมาจากการบริหารและการจัดการ และด้านการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากผู้บริหารถือว่าด้านการพัฒนาครูและบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของงานการบริหารจัดการที่จะต้องดำเนินการอยู่แล้ว ส่วนครูผู้สอนก็อาจเห็นว่า ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการมิใช่หน้าที่ของครูผู้สอน ดังนั้น จึงให้ความสำคัญน้อยกว่าด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของตนโดยตรงสำหรับด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าด้านอื่น แสดงว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน เป็นเรื่องใหม่ที่เป็นข้อกำหนดขึ้นมาตามนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเดิมที่ปัจจัยข้อนี้ ทางสถานศึกษาจะให้ความสำคัญน้อยเนื่องจากว่า ในอดีตถือว่า ภาระหน้าที่การจัดการศึกษานั้น เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในสังคมของพระสงฆ์ การที่ผู้ปกครองส่งบุตรหลานตนเองเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาแล้วมักจะถือว่าพระภิกษุ-สามเณรเหล่านั้นเป็นภาระของพระอุปัชฌาย์หรือเจ้าอาวาสซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของคณะสงฆ์ ผู้ปกครองจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง อีกนัยหนึ่งแม้เมื่อเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาแล้วผู้ปกครอง หรือเจ้าอาวาสที่ไม่ใช่ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จะไม่ได้มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน เพราะถือว่าภาระการจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องโรงเรียนโดยตรง ผู้ปกครองหรือสังคมภายนอกเป็นเพียงผู้มีส่วนรับรู้ผลของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเท่านั้น ดังนั้น จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความสำคัญด้านนี้อยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น

8. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

ผลการวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ทั้ง 4 ด้าน พบว่าด้านที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นตรงกัน และมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ดังนั้น เพื่อให้มีการพัฒนาปรับปรุงทั้ง 2 ด้านนี้มากขึ้น จึงขอเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ดังนี้

1) ผู้บริหารควรจัดให้มีการวางแผนการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น มีการนิเทศติดตามประเมินผลงานอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ผู้บริหารควรมีการกำหนดโครงการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นรูปธรรมและอย่างต่อเนื่อง

2) ครูผู้สอนควรจะให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร เช่น การเข้าอบรมสัมมนาทางวิชาการเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ในการสอนอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนก็ควรจะนำเสนอปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ทราบ เพื่อที่จะเป็นข้อมูลการศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียน และขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ในการแก้ไขปัญหา และกำหนดแผนนโยบายประสานความร่วมมือกันในอนาคตได้

3) โรงเรียนควรจะได้มีการปรับปรุงนโยบายในด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และในด้านการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา องค์ความรู้ของผู้เรียนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เช่น มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลคุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนอยู่เสมอ มีส่วนร่วมในการวางมาตรการรักษาความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อให้ปลอดภัย เสพติด อดายมุข มากขึ้นกว่า ที่เป็นอยู่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการพบว่า ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปฏิบัติการ(Action Research) ในด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย

2.2 ควรทำการวิจัยด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในระดับภาค และระดับประเทศ เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University